

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/06

Meditaties:

Deze meditatie staat ook online op <https://youtu.be/OFwQc22sDuk>

(G)een beetje vrede

Meditatie door ds Jelle Brouwer, Mechelen-Noord

Welkom en bemoediging

“Het is oorlog tussen rijk en arm, tussen mannen en vrouwen; het is oorlog tussen degenen die zeggen dat het oorlog is en degenen die zeggen van niet.”

Welkom, vrienden, in onze online viering.

De wereld lijkt in brand te staan, een strijd van allen tegen allen, zoals in het lied van Leonard Cohen. En soms willen we dan niets liever dan een poosje vrij te zijn van al die verontrustende berichten, vrij van de zorgen van alledag. Een uurtje op de zondag, dat we niet lastig gevallen worden met al die verslagen van geweld en demonstraties, en van tegenstellingen tussen mensen. Een beetje vrede. Maar het geloof leert ons niet om te vluchten voor de dingen van de werkelijkheid. Het leert ons om onze weg daarin en daardoorheen te vinden. En daarbij wil God ons bij de hand nemen en de weg wijzen.

Ook deze viering beginnen we daarom in Zijn naam.

Onze Hulp is in de Naam van de Heer,
Die hemel en aarde gemaakt heeft;
Die trouw blijft tot in eeuwigheid
En niet loslaat wat Zijn hand aan ons begon.

Genade zij u en vrede
van God onze Vader
en van Jezus Christus, onze Heer.
Amen.

Kyriegebed

Laat ons de Heer om ontferming aanroepen voor de nood van de wereld en zijn naam prijzen, want Zijn barmhartigheid heeft geen einde.

Laat ons bidden:

Heer, wij komen tot U vanuit een wereld die bol staat van geweld, mensen keren zich tegen elkaar met woorden en daden, maken misbruik van elkaar en kwetsen elkaar.

Daarom bidden wij:
Heer, ontferm U.

Christus, onze wereld is ziek,
steeds meer mensen vallen ten prooi aan het corona-virus,
nog meer mensen worden ziek van de virussen van wantrouwen en angst.
Daarom bidden wij:
Christus, ontferm U.

Heer, wij voelen ons zo klein,
zo machteloos tegenover de overweldigende uitdagingen.
Sta ons bij als we wegen zoeken om Uw wil door te vertellen in ons leven.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/06

Daarom bidden wij:
Heer, ontferm U.

Heer, Uw Woord geeft ons kracht,
Uw blijde boodschap wijst ons richting,
Gij vertrouwt ons toe aan elkaar.
Open ons de oren, dat wij verstaan
wat de Geest tegen de gemeenten zegt.
Daarom bidden we als we tot U roepen:
Heer, ontferm U over deze wereld,
Heer, ontferm U over ons.
Amen.

LB 863 Nu laat ons God de Here

1 Nu laat ons God de Here
dankzeggen en Hem eren,
want goed zijn alle dingen
die wij van Hem ontvingen.

2 Want lijf en ziel en leven
heeft ons de Heer gegeven.
Hij zal ze ook bewaren
in allerlei gevaren.

3 Een arts is ons gegeven
die zelve is het leven:
Christus, voor ons gestorven,
heeft ons het heil verworven.

4 Hij heeft aan ons vergeven
de schuld en schenkt ons leven.
Bij U, o God, bezitten
wij schatten ongeweten.

5 Wij bidden U, Algoede:
wil altijd ons behoeden;
de kleinen en de groten,
houd ze in uw hart besloten.

6 Bewaar ons in uw waarheid,
geef ons op aarde vrijheid,
met alle mensen samen
uw rijk, Heer, te beamen.

Schriftlezing:

Matteüs 10:34-42

³⁴Denk niet dat ik gekomen ben om op aarde vrede te brengen. Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard.³⁵Want ik kom een wig drijven tussen een man en zijn vader, tussen een dochter en haar moeder en tussen een schoondochter en haar schoonmoeder,³⁶de vijanden van de mensen zijn hun eigen huisgenoten!³⁷Wie meer van zijn vader of moeder houdt dan van mij, is mij niet waard, en wie meer houdt van zijn zoon of dochter dan van mij, is mij niet waard.³⁸Wie niet zijn kruis op zich neemt en mij volgt, is mij niet waard.³⁹Wie zijn leven probeert te behouden zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van mij, die zal het behouden.

⁴⁰Wie jullie ontvangt ontvangt mij, en wie mij ontvangt ontvangt hem die mij gezonden heeft.⁴¹Wie een profeet ontvangt omdat het een profeet is, zal als een profeet beloond worden, en wie een rechtvaardige ontvangt omdat het een rechtvaardige is, zal als een rechtvaardige beloond worden.⁴²En wie een van deze geringe mensen een beker koel water te drinken geeft alleen omdat het een leerling van mij is, ik verzeker jullie: die zal zeker beloond worden.'

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/06

Verkondiging

Gemeente van Christus,

Onze wereld wordt beheerst door tegenstellingen. De Black Lives Matter beweging legt het racisme bloot, dat niet alleen de Verenigde Staten, maar ook onze Europese manier van denken maar al te vaak beïnvloedt, en demonstraties en tegendemonstraties inclusief het misbruik door gewelddadige plunderaars zetten de verhoudingen op scherp. Al dan niet religieus gemotiveerd terrorisme maakt nog steeds zijn slachtoffers onder mensen die als bedreigend worden ervaren. En op politiek vlak probeert men elkaar soms met woorden af te maken. Geen wonder dat de wereldgeschiedenis in de eerste plaats een aaneenschakeling van oorlogen en veldslagen is, als je onze geschiedenisboekjes mag geloven.

Kennelijk hebben mensen het nodig om zich tegen anderen af te zetten, hun identiteit af te grenzen, om zo te definiëren wie ze zelf zijn. Man of vrouw, zwart of wit, links of rechts, gelovig of atheïst en ga zo maar door. Als je vraagt, wat eigenlijk een protestant is, dan is de kans groot dat je een lijstje met van die grenzen krijgt: geen atheïst, maar gelovig. Geloof in God, maar is geen islamiet. Een christen, ja, maar geen Rooms-Katholiek. Het zegt vooral veel over wat een protestant niet is - zoals een stroming in de theologie eraan vasthoudt, dat je over God alleen in ontkenningen kunt spreken. Maar het zegt er niets over, waar een protestant voor staat - en dat is toch misschien wel het belangrijkste. Nu moet u ook niet verwachten, dat ik daar vandaag het laatste woord over ga zeggen. Daarvoor zijn we misschien ook onderling te verschillend. En dat kan en mag het onderwerp van een preek niet zijn - want protestanten hechten eraan, de Bijbel te laten uitspreken, zonder haar af te kappen of in de rede te vallen met onze eigen ideeën en theorieën. En juist dat maakt het vandaag niet gemakkelijk. Want het beeld van Jezus dat ons in de Evangelielesing van deze zondag wordt geschetst, verdraagt zich niet met de voorstelling die ons in de loop van de tijd zo dierbaar is geworden, de vriendelijke, zachtmoedige mens die voor iedereen een goed woord had, de Vredevorst waar de profeet Jesaja al naar uitzag, degene die verzoening brengt, niet alleen tussen God en mensen, maar ook tussen mensen onderling en die alle tegenstellingen overbrugt. “Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen – u bent allen één in Christus Jezus”, zou de apostel Paulus aan de christenen van Galatië schrijven (Gal. 3:28). Hoe bestaat het dan, dat we Hem vandaag horen zeggen, dat Hij niet is gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard? Dat Hij een wig drijft tussen de mensen die het dichtst bij elkaar staan, de leden van eenzelfde gezin?

Nu weten we allemaal best, dat het in de praktijk zo heeft uitgewerkt. Nog steeds kan een nieuw perspectief tot kerkscheuringen leiden, die dwars door families heen gaan en diepe wonden slaan - de geschiedenis van het protestantisme kent daarvan meer dan genoeg beschamende voorbeelden. Maar het klinkt alsof het de bedoeling van Jezus is geweest, alsof Hij opzettelijk mensen tegen elkaar opzet. Intussen denk ik, dat we het zo niet moeten lezen.

Het evangelie werkt zó op mensen in, dat ze anders in het leven komen te staan. Ze gaan met andere ogen naar de werkelijkheid kijken en leggen andere accenten. Dát is waar Jezus op uit is. In de Hebreeënbrievbrief wordt het zo gezegd: “Want levend en krachtig is het woord van God, en scherper dan een tweesnijdend zwaard” (Heb. 4:12). Doordat mensen zich op Christus, en zo op God gaan oriënteren, ontstaat er een verschil van perspectief, waartussen geen compromis mogelijk is. Zoals Jezus tegenstand opriep en door de autoriteiten uit de weg is geruimd als een lastpost en een dwarsligger, zo is het onvermijdelijk, dat ook Zijn volgelingen in dat lot zullen delen. De vroege christenen hebben dat aan den lijve ervaren en hebben deze woorden van Jezus dan ook als een troost ervaren, als een teken dat ze op de goede weg waren. Let wel: Jezus roept nergens op om zelf het zwaard op te nemen en geweld te gaan gebruiken.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/06

Hij vraagt trouw, een toewijding die sterker is dan de banden van het bloed, een toewijding die zelfs de dood onder ogen durft zien, zoals Hij zelf voor die uiterste consequentie niet terugschrok.

Dat is nogal wat. Is dat nu nog nodig, om zo onverzettelijk in het leven te staan? In ons deel van de wereld zul je toch niet gauw je leven op het spel moeten zetten om christen te zijn? Moeten we echt zó radicaal spreken en preken en ons zó afzetten tegen iedereen die niet tot onze eigen groep behoort?

Ik denk, dat we ons vergissen als we zouden denken, dat het in deze verzen gaat om de tegenstelling tussen kerk-mensen en buitenstaanders, om het christendom zoals dat zich in de loop van de tijd heeft ontwikkeld en dat zich bovenal kenmerkt door leerstellingen en theologische posities. De laatste verzen van onze evangeliëlezing geven aan, dat je daar niet aan moet denken. Jezus heeft het oog op een praktische levenshouding die uitkomt in de alledaagse dingen. Het gaat erom, Hem te volgen op de weg van Zijn Koninkrijk - dat Rijk van "gerechtigheid, vrede en vreugde door de heilige Geest" (Rom. 14:17). U hoort het goed: het gaat om inzet voor gerechtigheid en vrede. Juist daardoor wordt er zoveel weerstand uitgelokt dat anderen met zwaarden klaarstaan. Maar het is niet de opdracht aan de leerlingen die Jezus eropuit stuurt om anderen met geweld tegemoet te treden. Zij moeten het evangelie brengen, het goede nieuws dat deze wereld niet voorgoed in een kringetje zal ronddraaien, niet voorgoed gevangen zal zitten in een spiraal van uitsluiting en geweld. En zij mogen zich daarbij laten inschakelen, zij mogen zelf tot teken zijn dat het anders kan. Niet door zich met hand en tand te verzetten tegen alle onrecht dat de wereld teistert. Het zal niet lukken om alles wat in de loop der eeuwen is scheefgegroeid en scheefgetrokken in één keer recht te zetten. Het is veeleer hun, nee: onze roeping om de weg van Christus te gaan, om aan de mensen rondom ons te tonen, dat het wél mogelijk is om met liefde en respect met elkaar om te gaan en zo de tegenstellingen te boven te komen. Om de vrede voor te leven, zelfs als ons dat offers kost. En om zo tekens te stellen van die andere wereld waar we in geloven, dat Rijk van God waar de saamhorigheid overheerst. Er wordt niet van ons gevraagd om direct een nieuwe wereld te bouwen, maar om vast een begin te maken met het leven volgens de richtlijnen die God heeft gegeven, te leven vanuit de liefde voor de Heer en al Zijn schepselen. Een beker koud water voor wie dreigt te bezwijken van de dorst, dat kan al volstaan. Want het is door zulke kleine daden van verbondenheid dat God stap voor stap Zijn Rijk gestalte laat krijgen. Totdat de hele wereld vervuld is van Zijn vrede, "het recht stroomt als water, en de gerechtigheid als een altijd voortvloeiende beek" (Amos 5:24).

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.

Wie zijn leven niet wil geven

Wie zijn leven niet wil geven, niet wil delen met zovelen, met een ander, gaat verloren.
Wie wil geven wat hij heeft, die zal leven, opgegeten, die zal weten dat hij leeft.

Gebeden

God van Vrede,

Wij weten van onrecht en haat
uitbuiting en verkrachting, aanslagen en oorlogen
honger en armoede, ziekte en dood.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/06

Waar blijft dan Uw Rijk van Vrede
als zoveel mensen leven in angst en onzekerheid
als zoveel mensen geen hoop meer ervaren
op een goed leven in vrede
als uw Schepping zucht onder uitbuiting?
Daarom bidden wij:
Laat uw mensen niet los.
Ga met ons mee op onze levensweg
als Reisgenoot die grenzen doorbreekt.

God van Liefde,
Geef vrede aan al die mensen
die hun land moeten ontvluchten
vanwege onmenselijk geweld,
honger, armoede of natuurrampen
en steeds opnieuw oplopen tegen grenzen - ook de onze -
alsof dit niet Uw wereld is: geschapen zonder grenzen
Laat ons daarom - letterlijk en figuurlijk –
over grenzen heen in alle verscheidenheid
het beeld voor ogen houden van een veelkleurige,
bewoonbare aarde waar plaats is voor alle volken
omdat wij allen Uw mensen zijn
die U kunnen herkennen in het gezicht van onze naaste
Daarom bidden wij:
Laat uw mensen niet los ...

Goede God,
Geef vrede aan al uw mensen
die in onze samenleving niet mee kunnen komen
door armoede of eenzaamheid, door werkdruk of ziekte
Laat ons mensen zijn om hen heen als bondgenoten
en stemversterkers van Uw Stem
voor een menswaardig bestaan voor allen
en leer ons telkens opnieuw oog en oor te hebben
voor wat mensen kleineert
Wees ook met uw mensen In onze kring en daarbuiten
als ziekte of dood hen treft
Wees ook hun geliefden nabij en laat ons hen nabij zijn
Daarom bidden wij:
Laat uw mensen niet los...

Goede God,
laat Uw Geest van Vrede waaien
tot in de verste uithoeken van deze aarde
Beziel uw mensen steeds opnieuw
om grenzen over te steken, grenzen te verleggen, grenzen te laten vervagen
Maak ruimte in ons hart en ruimte in deze wereld
Dat vrede en recht, liefde en trouw
ons gedeeld verlangen mag zijn

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/06

Daarom bidden wij:

Laat ons niet los, ga met ons mee op onze levensweg
als Reisgenoot die grenzen doorbreekt.

(Vredesweek 2019)

In de stilte leggen we voor U neer, dat wat een ander niet voor ons kan zeggen...

Zo bidden we U, Heer onze God,
In de naam van uw Zoon, Jezus Christus, onze Heiland,
Die ons met deze woorden tot U heeft leren bidden:

Onze Vader, die in de hemelen zijt,
Uw Naam worde geheiligd; Uw Koninkrijk kome;
Uw Wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.
Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid
tot in eeuwigheid.
Amen.

JdH 330 Leer mij uw weg, o Heer

Leer mij Uw weg, o Heer,
leer mij Uw weg.
Schenk van Uw kracht mij meer,
leer mij Uw weg.
Houd mij in evenwicht,
dat 'k voor Uw aangezicht,
wandel in 't volle licht,
leer mij Uw weg.

Hoe ook mijn toestand wordt,
leer mij Uw weg.
't Leven zij lang of kort,
leer mij Uw weg.
Is dan mijn loop volbracht,
vrees ik geen dood of macht,
daar mijn ziel U verwacht,
leer mij Uw weg.

Wat ook dit leven brengt,
Hij is nabij.
't Zij vreugd of droefheid schenkt,
Hij is nabij.
Hoe sterk ook satans macht,
Jezus geeft licht en kracht,
ieder, die Hem verwacht:
Hij is nabij.

Zegenbede

Ga dan heen in vrede, dragend en uitdragend de zegen van God:

De genade van onze Heer Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap van de Heilige Geest
zij met u allen. AMEN.